

Agnieszka Stopińska-Pająk

Wstęp

Chowanna 2, 5-6

2005

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

„Chowanna”	Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego	Katowice 2005	R. XLIX (LXII)	T. 2 (25)	s. 5–6
------------	--	---------------	-------------------	--------------	--------

Wstęp

Zmiany zachodzące w życiu społecznym i codziennych doświadczeniach ludzi dorosłych, kształtowanie się społeczeństwa ponowoczesnego, w którym zburzony został ład i porządek, będący – jak pisał w monografii *Ponowoczesność jako źródło cierpień* (Warszawa 2000, s. 7) Zygmunt Bauman – „chlubą nowoczesności i kamieniem węgielnym wszystkich pozostałych jej zdobywczy”, sprawiają, że wielu dorosłych ma poczucie zagubienia, bezradności wobec wyzwań, jakie przynosi XXI wiek. Z. Bauman stwierdza, że: „Ludzie ponowocześni stracili dozę bezpieczeństwa w zamian za przyrost szansy czy nadziei szczęśliwości” (s. 9). Jednakże osiągnięcie owej szczęśliwości ma charakter epizodyczny, nie jest pewne, a nawet nie chodzi już o szczęśliwość, ale po prostu o utrzymanie się przy życiu. Współczesny nam świat charakteryzuje nerwowość i niepewność. Niepewność nowego rodzaju, wynikająca głównie z nieprzewidywalności dalszego rozwoju społecznego, uniemożliwiająca realizację własnych planów życiowych, prowadząca do tożsamości ciągle na nowo budowanej, tożsamości palimpsestowej. Przyszłość, której nie można przewidzieć, powoduje, że żyjemy dzisiaj w stanie „wszechprzenikliwego lęku”. Nadzieją współczesnego człowieka, dramatycznie szukającego swej drogi w niepewności i do niepewności, może być permanentne uczestniczenie w edukacji. H.G. Wells stwierdził, iż epoka współczesna jest wyścigiem między wychowaniem a katastrofą. Udział w tym wyścigu stanowi wyzwanie dla nas wszystkich. Edukacyjny styl życia staje się zatem koniecznością człowieka, i to – jak wielu uczonych podkreśla – koniecznością egzystencjalną. B. Suchodolski wyraził to w haśle „być, aby się uczyć”.

Prezentowany numer „Chowanny” dotyczy problemów edukacji dorosłych, które w kontekście wspomnianych zjawisk charakterystycznych dla naszych czasów wymagają nowych analiz i refleksji. Zamierzeniem moim było podjęcie namysłu oraz dyskusji nad problemami edukacji dorosłych i andragogiki jako nauki. Wymiana poglądów w tym zakresie, oparta na własnych doświadczeniach badawczych Autorów i Auterek, jest próbą ukazania problemów andragogicznych, obecnych zarówno w refleksji teoretycznej, jak i w działalności praktycznej niemalże od początków edukacji dorosłych, powracających jako kolejna fala i wymagających nowych rozwiązań i ponownych ujęć adekwatnych do wyzwań, wobec których stają dorośli i edukacja dorosłych.

W tomie zebrano artykuły dotyczące trzech głównych tematów: edukacji ustawicznej, różnych obszarów edukacji dorosłych oraz aksjologicznych problemów edukacji dorosłych. Tematyka ta została podjęta przez wybitnych uczonych, badaczy, pedagogów i andragogów, reprezentujących kilkanaście ośrodków akademickich w kraju oraz ośrodek w Czechach. Autorzy rozważań ukazują złożone uwarunkowania edukacji dorosłych, jej konteksty kulturowe, społeczne, dylematy roli i funkcji edukacji dorosłych w ponowoczesnym świecie.

Agnieszka Stopińska-Pająk